

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Stra'ta tragatoriului [L3-
vászutoka], Nr. 5.

Scrisorile nebraucate nu se voru
primi, decatu numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii.”
Articlii, tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „ „
Pentru Romani'a:
pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru Inscritiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taca tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separat. In loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la Diurnulu politicu

„FEDERATIUNEA“

pre Cursulu Anului MDCCCLXXI.

Conditiiunile remanu cellea vechie. Diurnulu va urma,
ca mainainte, a essi de trei ori in septemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, totu-de-un'a demineti'a. Pretulu e
cunoscutu:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.

„ 6 „ . . . 6 „ „ „

„ annulu intregu . 12 „ „ „

Pentru Romani'a si tierrele straine:

Pre trei lune . . . 8 lei n. = 8 franci.

„ 6 „ . . . 16 „ „ = 16 „

„ annulu intregu . 30 „ „ = 30 „

Invetiatoriloru satesci — addeverindu lips'a mediu-
loceloru — se va da, si pre viitoriu, cu pretulu scadiutu,
adeca pre 3 lune 2 fl. v. a., pre 6 lune 4 fl. v. a., pre
annulu intregu 8 fl. v. a. Gratificatiunile se facu numai
celoru lipsiti de tote mediu-locele materiale, precum s'a
urmatu si pana acum d'in partea nostra.

Tramitera baniloru de prenumeratiune prin avise
postale este cu multu mai indemana si cu mai pucine
spee decatu prin epistole; deci colele de subscriptiune
tiparite, — cari le intrebuintiasemu pana acum, mai alesu
pentru collectanti, — au devenitu, intru adeveru, de
prisosu. Prin urmare, ni luamu libertatea de a roga pre
OO. nostri cetitori, ca se binevoiesca a se prenumera prin
avisele postale, unde se pote, era unde acesta indemanare
lipsesce, a tramite banii in epistole francate. — Collectan-
tiloru, cari voru binevoi a se insarcina cu adunarea pre-
numerantiloru, se da, ca si in trecutu, de la siette essem-
plarie, unulu gratificatiune, seu pretulu respund. Numele,
post'a ultima, locuint'a, etc. a se scrie legibilu. — Recla-
mationile a se face in epistole deschise (nesigillate) si ne-
francate. Acesta o repetimu intru adinsu, ca-ce totu se
mai intempla, de unii d'intre OO. cetitorii nostri reclama
in epistole sigillate, facandu spee netrebuintiose.

*De la omnia serbatoriloru catholiciloru, nume-
rulu prossimu alu diurnululu nostru va aparé numai
vineri-a venitoria.*
Redactiunea.

Catra OO. cetitori ai „Federatiunei“.

In urm'a sentintiei tribunalului de pressa
pestanu, dto 29. novembre, aprobata si prin deci-
siunea Curtei de Cassatiune, dto 15. decemvre an.
c., Nr. 13,096, prin carea fui condamnatu, ca re-
dactoru respundietoriu alu acestui diurnalu, la
unu arestu de diece lune si la una amenda de
500 fl. v. a. etc., diurnulu „Federatiunea“, incependu
de la numerulu seu de asta-di, in intielesulu le-
giloru de pressa, nu mai pote aparé sub respun-
sabilitatea mea, ci, pana la esirea Dlui Alesandru
Romanu d'in arestulu seu politicu, „Federatiunea“
va continua a aparé sub respunsabilitatea Dlui
Dr. Iosifu Hodosiu, nume cunoscutu to-
turatoru romaniloru.

Luandu-mi remasu bunu de la OO. cetitori
ai „Federatiunei“, nu potu a inneca in mine sen-
tiementulu de cea mai profunda recunoscintia ce
detorescu toturatoru acelor-a, cari mi-au inlesnit
prin poterniculu loru concursu greu'a sarcina sub
tempulu, in care conducerea acestui diurnalu fu
incredintiata debileloru mele facultati.

Rogu, in fine, pre OO. Cetitori ai „Federa-
tiunei“ ca, incatu n'am potutu corespunde juste-
loru loru acceptari, — ce'a ce recunosc eu insu-
mi celu d'antaiu, — se bine voiesca a me escusa.
D'altminte-a, ori candu si ori unde, me voiu sentí
fericitu, daca voiu poté contribuí catu de putnu,
dupa pre-modestele mele poteri, la realisarea aspi-
ratiuniloru nostre nationali.

Ionu Porutiu.

Pre candu editorulu-proprietariu alu acestui
diurnalu, dlu si amicu meu Alessandru Ro-
manu suferé acum mai bine de 11. lune in
arestulu ungurescu d'in Vatiu; pre candu nu mai
pucinu amicu alu meu, dlu Ionu Porutiu,
acum ex-redactorele acestui diurnalu, sta la pra-
gulu acelu-a-si arestu: io, la invitariile loru ami-
cabili, mi-am tienutu de detorintia publica, a lua
a supra mea sarcina de a redacta acesta foia, si
totu-o data responsabilitatea impreunata cu redac-
tiunea.

Me voiu sentí fericitu, daca in timpulu scurtu,
catu voiu ave onore de a fi redactorele diurnalu-
lui „Federatiunea“, voiu poté satisfacé acceptari-
loru publice, si interesulu cu care publiculu s'a
portatu si pana acum facia cu acestu diurnalu.

Devis'a mea este: „Sum romanu“, si ca
romanu voiu se sustienu inviolabilitatea drepturi-
loru patriei, natiunei si limbei mele romane.

Patria, natiune si limba, este stendardulu tri-
coloru sub care am luptatu pana acum; sub
acestu stendardu voiu lupta si pre viitoriu, pana
dile voiu ave.

Rogu pre toti romanii, ca se-mi dea adjuto-
riulu loru spiritualu.

Dr. Ios. Hodosiu.

Pest'a, 24 12. dec. 1870.

„Marea natiune“, francesii, fratii nostri, con-
tinua cu vigore lupt'a „natiunale“ contra invaso-
riloru straini, cari cu terore si vandalismu demnu
de originea si natur'a loru, calca si devastedia pa-
tri'a culturei si civilizatiunei. Dicemu „lupta na-
tiunale“; ca-ci pentru ce alta si-versa francesii
scumpu sangele loru, daca nu pentru natiunea
loru, pentru „marea natiune“, si pentru limba
loru, limba lunei? Si candu ei lupta pentru na-
tiunea si limba loru, atunci lupta si pentru liber-
tatea celorlalte natiuni, si pentru emancipatiunea
si cultura celorlalte limbe, fia chiar' si a invaso-
riloru loru. Generosa si mare natiune.

Chiar' ne vine scirea, ca inaintea Parisului
s'a reinceptu lupt'a, dupa ce de la 2. decemvre
nu se mai facuse nici-o operatiune militare sub
muri cetatii eterne. De aci se pote vedé, ce pu-
cina importantia pote ave ce'a ce se suna de cu-
rendu, ca era-si ar' fi inceputu negociatiuni de ar-
mistitiu pentru a prepara si a se concludé pace
intre partile beligeranti. De candu negociatiunile
lui Thiers n'au potutu ave nici-unu resultatu,
de atunci „invingatorii“ sunt, cari vorbesu seu
latiescu faime de negociatiuni. Francesii voru ne-
gotia, candu „invingatorii“ voru meritá.

Dupa o depesia d'in Londr'a, sesiunea par-
lamentului brittanicu se va deschide la 1. febr.
1871., si intre primele propositiuni ale cabinetu-
lui, va fi ceea pentru inmultirea efectivulu mili-
tietii si marinei. Prospectu de pace!

Cortesii constituantii ai Spaniei grabescu catra
finitulu esistentiei loru. Regele, odata instalatu,
cortesii se potu duce catra casa, nu mai au ni-
micu de lucru, dar' si viet'a loru a incetatu.
Vomu mai ave dar', inea unu capu incoronatu!

Itali'a si-continua marea opera a unitatii, si
papa „infalibilulu“ va incepe a crede in falibili-
tatea sa.

Diurnalele de Vien'a se ocupa multu de pros-
sim'a incoronatiune a imperatului Germaniei. Pre
noi nu ne importa coronatiunile de regi si impe-
rati. Noi dorimu si luptamu pentru incoronarea
libertatiloru si unitatiloru nationali. Diurnalele de
Vien'a ar' face mai bine, daca ar' staruf ca
Austri'a se adopte o sistema intr'adeveru de pro-
gressu si liberale; atunci Prussi'a in scurtu ar'
scapa d'in mana tote rezultatele sangerosulu res-
belu de acumu. Solocitudinea cu care se puse in
scena la Versali'a acea comedia grandiosa de in-
trunirea principiloru germani. aréta in destulu, ca
regele Prussiei si cancelariulu seu n'au nici cea
mai pucina intentiune de a respecta opiniunea
publica germana; politic'a „sangelui si a fierului“,
va remane totu-de-un'a catechismulu regelui „te-

metoriu de domnedieu“ si alu cancelariulu seu.
Catu va dura acesta? vedea politiciii austriaci si
magiari.

Fondulu natiunale romanu.

Dupa aparerea pronunciamentulu d'in Blasiu,
ni luasemu ocaziune de a areta, ce intetitoria si
neaperata este trebuint'a, ca partid'a nostra natiu-
nale se se organizeze inainte de tote inlainturulu
seu, se imparta intielectiesce agendele si rolele, se
si-alaga si desemne membrii de incredere in tote
partile si anghurile romanesci, scl., daca vre se
luere mai cu succesu intru inaintarea causei si
preste totu a intereselor nostre nationali-politice.
Atunci ne-amu fostu provocatu la cunoscut'a as-
sioma, ca in ori-ce tiera si societate „cea mai
buna politica esterna este se
duci o buna politica interna;
amu fostu prognosticatu ca, neurmandu noi assio-
mei citate si neorganisandu-ne mai in prima in
sinulu partitei si alu corpulu nostru natiunale,
pentru-ca tota miscarea produsa de capi se rev-
breze potinte pana in celu d'in urma membru alu
acelui corpu, — cu unu cuventu ca, nefacundu
acesta, tote nesuintiele si sbuciumarile nostre voru
fi in ventu si fara vre-unu altu resultatu, decatu
a inainta descuragiarea intre noi si a ne da de
golu nepotint'a in faci'a adversariloru inganfati.

Temerile si prevederile nostre de atunci, do-
rere, s'au implinitu. Intielegint'a romana a impro-
visatu momentosa Conferintia d'in Mercuri'a; dar'
lips'a de organizare a partidei nationali a facutu,
de unu singuru ucazu de alu lui voda P é c h y
a fostu de ajunsu, ca comitetulu natiunale asie-
diatu in acea Conferintia se se desface frumosielu
si se despara, ca-si candu nece n'ar' fi existatu.
Totu in Conferint'a mercuriana se proiectase nu
seiu ce memorandu catra imperatulu, au catra can-
celariulu imperiului, care inse pana in d'ia de
asta-di nu mai vediu lumina sorelui. Ce se vedi
inse? Romanii concepura ide'a, Boemii o folosira
si esecutara, si asta-di comitele B e u s t se vede
necesitatu prin unu respunsu publicu a da aten-
tiunea cuvenita vigorosei manifestari nationali
boeme, facuta prin memorandu. Mai incolo, cati-va
barbati de anima compusera mai anu in Turd'a
unu programu, ce a facutu ore-care sensatiune in
cercurile politice si dupa care luca adi sudu-slavii
in Laibach; dar' Romanii ore ce folosu au trasu
d'in elu? — Si asié altele, incepte tote cu
aventu si elanu pre-imbucuratori, dar', d'in lips'a
disciplinei de partida, parasite la calea diumetate.
Ce'a ce facemu bine in murgulu demanetiei, la
media-di lasamu se se desface, intocm'a ca pan-
di'a Penelopei, carea asisderea, diu'a tiesendu-se,
noptea er' se desfacea.

De atari proiecte si initiative bine incepte,
dar' reu terminate, se tiene si „fondulu na-
tiunale romanescu pentru afa-
ceri politice“; si acestu-a e objectulu, pre
carele vomu de asta-data a-lu subleva si discute
puentelu. Pentru-ce? Pentru-ca, daca nepasarea
ne inapoiéza si retardeza, neintielegerea ni strica,
nedisciplinarea ne trage dunga preste calculi, apoi
seract'a ne impedeza, „a priori“ ori-ce actiune
salutaria, ne asicséza tota activitatea. Seract'a ne
tiene nemisicatu intr'unu locu, ca pre celu d'in po-
veste farmeculu.

Acesta impregiurare pre tristu-seriosa pentru
noi nici n'au trecutu-o cu vederea barbati nostri
conducatori. Inca Comitetulu Conferintiloru nos-
tre d'in 1860—61 se insemase de ore-care fondu
natiunale romanu, destinatulu pentru suportarea spe-
seloru cauzate in afaceri politice; restulu lui de
vre-o 250 fl., de nu ne insielamu, se strapuse
de catra fostulu presiedinte alu Comitetulu in casa
si grigea Asociatiunei romane transilvane. La con-
ferint'a d'in Mercuri'a asisderea spunu, ca se se
fia facutu o colecta pentru unu asemine scopu.
Mai cu sema inse ni aducemu in estu respectu
a minte de frumosulu si insufletoriulu apelu alu
pre stimatulu barbatu alu natiunii, D. Elia Ma-

...a riu, ce-lu emise, pareni-se, dupa convorbirile d'in Turd'a si care, pre-cum suntemu informati, n'a ramasu nici decatu fara rezultat, asié câtu, intre contributori, sè se afie unii insemnati si cu sume considerabili de câte 40 galbeni. Unde sunt inse si ce s'a facutu pâna in prezinte cu acei bani? La ce suma s'au urcatu? Cum si de cine se manipuleza? Facutu-s'au ce-va pasi, spre a se dá socotela publica si a se publica numele marinimosiloru contributori?...

Departa sè fia de noi a pune aici aceste si asemeni întrebări cu perfidulu scopu, de a suspitiună macarú câtu e negru sub unghia onestitatea vre-unui-a d'in barbati nostri anteluptatori. Noi, cu câtu i avem mai rari, cu atâtu mai mare incredere si reverintia nutrimu si trebuie sè nutrimu câtra dinsi, prè-bine sciendu, câtu de multe si nespuse sacrificie aducu ei causei nationale nu numai prin grigile, lucrulu si trepadările de di si nopte, ci si chiaru prin pung'a loru propria. Scopulu acestoru siruri este numai a aflá starea de fatia a lucrului, a rescí, daca nu cum-va si acelu prè-folositoriu si laudabilu inceputu a ramasu mai tardfu balta, ca multe alte idee si motiuni de ale nostre. Noi cesti-a, ce ne numeramu între „dii minorum gentium“, ne amu bucurá forte, candu proiectulu si si inceputulu fondu nationalu pentru afaceri politice n'ar' fi ramasu in realitate numai litera morta, si amu fi gat'a totu-de-un'a a contribuí, d'in candu in candu, cu obolulu nostru spre marirea si immultirea lui, câci bine vedemu, ce mare pedeca ni este defectulu lui pre totu pasulu încordárilor nostre.

Cu tote aceste, dora lu ni se va luá in nume de reu observarea, ce cutezamu a-o face in generalu câ, cu câtu mai greu i cadu publiculu romanu feliuritele colecte si contribui, ce dupa starea-i materiale prè midilocla le aduce destulu de adese pre altariulu natiunii si patriei romane: cu atâtu mai tare e in dreptu de a asceptá, ca acele contribui banali sè se si administre in modulu celu mai conscientiosu si miu pre susu de ori-ce banuila, prin urmare, ca respectivii sè nu pregete a dá despre d'insele ratiocinie regulate pre calea publicitatii. Acést'a cu atâtu mai vèrtosu, de-ora-ce numai pre calea acést'a vomu poté desceptá si nutrí d'in ce in ce mai tare in poporulu nostru spiritulu de sacrificare pentru scopuri publice, ce ni face lipsa; la d'in contr'a, purcediendu totu pre calea manipulării de pâna acum a unoru fonduri romane, avem totu cuventulu de a ne teme, ca nu cum-va loculu zelului de sacrificare sè lu ocupe si in animele celoru buni unu indiferentismu rece si nedoriu.

Speramu drept'ace'a, ca sirurile presinti voru fi de câtra respectivii cu ace'a bunavointia primite, cu carea se si scrisera. Atunci nu ne indoi-mu, ca ele voru contribuí câtu de câtu spre a miscá inaint: prè-importantulu objectu d'in stadiulu, in care va fi stagnandu elu asta di. Fondulu cestiunatu, repetim, va sè ne usioreze nespusu de multu, va sè dea aripe toturor pasiloru nostri, ce i vomu întreprinde spre disciplinarea nostra, spre aperarea santei cause nationale prin deputatiuni pre la locurile mai inalte si pre calea brosiureloru si a diuaristiceii in fati'a Europei. — Fondulu cestiunatu ni este necesariu ca pana de tote dílele. Sè-lu ceremu dara, ca-si pre acést'a, si sè cautamu a ni-lu creá cu totu adinsulu.

Pre Somesulu-Mare, in dec. 1870.

—tatu.

De pre campulu resbelului.

Relativu la miscarea armatei franceze, comandata de generalulu Chaney, nu avem inca neci acum'a sciri positive. Ce'a ce se scie e câ, in urm'a lovirei gloriose d'in 10. dec., intemplata intre Beaugency si St. Laurent-des Bois, armat'a franceza s'a pasu in miscare pre drumulu ce conduce dela Vendome spre Le Mans, fara ca prusii sè fia sciutu ce-va la inceputu despre acést'a miscare a ei, de-ora-ce buletinele loru anuciáu, câ armat'a franceza de la Loir'a s'a retrasu pre neasceptate la Tours. Inse generalulu Chaney statiunu in tempulu acelu-a pre tiermurulu stangu alu fluviului Loir'a, lini'a cea mai scurta de impreunare cu Le Mans, si fù descoperitu aici de prusi numai in 16. dec. Dupa ace'a numitulu generalu si intepù retragerea, se intielege câ între loviri continue ale arrièregardei sale cu avangardele prusesci. Arip'a dreapta a grosulu armatei nemtiesci se aflá in 19. dec. la Droue, centrulu la Epuisay, si arip'a stanga la Chateau-Renault.

Cu privire la lupt'a de la Nuits, primiramu d'in Dijon, cu datulu 20. dec., urmatoriele sciri detaiate: „Brigad'a prima si a dou'a a bavaresiloru avù, in 18. l. c., la Nuits una lupta forte

veheminta inse gloriosa, carea durá cinci ore. Inimiculu avù in lupta done legiuni d'in Lyon, regimentulu 32. si 57., garde mobile si francitireuri, 18 tunuri si aproape la 20.000 fetiori, sub comand'a generalulu Cramer. Elu se aperá in pusetiunile sale cele tari cu energia forte mare si, dupa oclaparea cetatii Nuits, carea urmá la murgitulu seiei, se retrase spre sudu. Bravura trupeloru nostre (ale nemtiloru) fù excelinta. Dorere, perderile nostre sunt forte mari, si a nume ele se urca la 13 oficieri morti; 29 raniti, intre cari se afla si generalulu Glümer; principele Wilhelmu e usioru ranitu; era d'intre fetiori amu perdutu 700 morti si raniti. Inimiculu (francesii) perdù una multime de oficieri si preste 1000 fetiori morti si raniti pre cum si 16 oficieri si 700 prisionieri nevulnerati. Amu ocupatu unu depositu mare cu munitiune pentru pusce, 3 cara cu munitiune si una multime de pusce.“

Dupa scirile d'in Versailles, colonele d'in arip'a stanga a armatei nemtiesci de la Loir'a si-au luat mersulu in 20. dec. spre Tours, era colonele d'in arip'a dreapta spre Le Mans. Totu scirile mai susu indicate comunica, câ pre drumulu de la Orléans pâna la Blois se afla mai bine de 6000 francesi vulnerati, parasiti de armat'a loru, fara neci unu ajutoriu medicalu. — Acést'a scire d'in urma nu este neci mai multu, neci mai putienu, decatu una notitia malitiosa a nemtiloru, adausa buletinulu de mai susu cu scopu d'a innegrí inaintea lumei armat'a si pre conducutorii francesi, câci armat'a franceza porta resbelu in patri'a sa, si asié si-pote incredintia liniscita morbosii si ranitii compatriotiloru seii, fara ca sè mai aiba trebuintia a se ingrigí de medici pentru ei.

Dupa unu telegramu d'in Versailles, datatu d'in 20. dec. prusii transmisera la Nanteuil 10.000 fetiori, d'in cauza câ francesii voiescu a atacá depositulu de acolo, providiutu cu proviantu si munitiune. — Alte sciri venite d'in Versailles, in 21. dec., comunica: „Trei divisiuni d'in garnison'a d'in Parisu atacara asta-di, inainte de media-di, frontulu corpului de garda si alu corpului 12. de armata, inse dupa una lupta de mai multe ore, la carea participá mai alesu artilleria, ataculu fù respinsu. Perderile nu sunt mari.“

Unu telegramu prusescu d'in Versailles, datatu d'in 21. dec., comunica: „Voigts Rheetz respinse in 20. l. c. aproape la 6000 garde mobile de la Moanoie spre Tours. Generalulu Goltz surprinse pre inamicu la Langres in patru cantonamente. In respinse spre nordu si fachi 50 de prisionieri.“

Dupa scirile franceze d'in Bordeaux in tienu-tulu cetatii Tours carea e amenintata forte tare d'in partea de câtra Vendome. se intemplara in 20. dec. mai multe lupte. Prusii continua a fortificá cetatea Bourgheroulde, in Normandi'a. Mai multe colone mici de cavalleria, cari voiau a strică lini'a telegrafica la Montforts, fure impras-ciate de gardele mobile ale francesiloru. La Nuits s'a intemplatu una lupta noua, inse detaiurile de spre ea lipsescu inca. — Generalulu Chaney a sositu cu armat'a sa in Le Mans. — Ministrulu Gambetta a parasitu cetatea Bourges si s'a dusu la armata.

Dupa unu telegramu d'in Bordeaux, datatu d'in 22. dec., situatiunea d'in Parisu e forte buna; operatiunile contr'a prusiloru au inceputu de nouu, ieri demanetia, si anume lupt'a de artilleria a fostu favoritoria pentru francesi. Villa Evrard si Maison Blanche fure ocupate de generalulu Vinoy; Ducrot lupta in directiune spre Drancy. — Altu telegramu oficialu d'in Bordeaux, datatu d'in 22. decembrie, comunica: „Tours, 21. dec. Inimiculu a sositu asta-di demanetia pre colina ce domina preste Pont-Pierre si a inceputu una canonada veheminta contr'a cetatii; mai multe persone devenira victimele granatelor, ce cadeau pre strade. Dupa ce se radica bandiera parlamentara, primariulu merse la inamicu sè esopere incetarea canonadei. Inimiculu n'a intratu inse in cetate, ci ascepta restulu trupeloru si pre generalu.“

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 21. dec.

Vice-presiedintele Stefanu Bittó deschide siedinti'a de asta-di a camerei representantiloru la una ora d. m. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: c. Iuliu Andrassy, Carolu Kerkápoly, Stefanu Gorove, Balt. Horváth, b. Ios. Eötvös si Colom. Bedekovics.

Dupa verificarea procesulu verbalu alu siedintiei d'in urma, presiedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se transmitu comisiunei petitiunarie.

Paulu Ordódy relateza, câ comisiunea verificatoria a verificatu alegerea deputatulu croatu Iuliu Jelacsics. — Se imparté in sectiunea a cinci-a.

Suacependu-se ordinea dílei, se citescu a trei-a ora si primescu definitivu proiectele de legi despre monopolulu de tabacu si despre indemnitatea guvernului. — Se voru tramite camerei magnatiloru d'impreuna cu partea procesulu verbalu referitoria la proiectele de legi d'in cestiune, carea se verificá numai decatu.

Presiedintele comunica dupa ace'a, câ pâna la anulul nouu nu se va mai submite neci unu objectu in desbaterea meritoria a camerei, ci se voru tiené numai siedintie scurte pentru deliborarea formalitatiloru. (Aprobare.)

Siedinti'a se inchiaia la 1¹ d. m.

Siedinti'a de la 22. dec.

Siedinti'a se deschide la una ora d. m., sub presiedinti'a vice-presiedintelu Stefanu Bittó. D'in partea guvernului a fostu de facia ministrulu Carolu Kerkápoly.

Dupa verificarea procesulu verbalu alu siedintiei precedente, c. Albertu Apponyi presinta nunciulu camerei magnatiloru, conformu carui-a magnatii au adoptatu, fara modificatiune, proiectele de legi: despre bulevardulu pestanu, dările direct, monopolulu de tabacu si despre indemnitatea guvernului. — Se voru asterne Majest. Sale spre sanctiunare.

Dupa presintarea mai multor petitiuni, cari se transmitu comisiunei petitiunarie, presiedintele aduce la cunoascinti'a camerei, câ pâna la anulul nouu se va mai tiené numai una siedinti'a, in carea se voru publica legile sanctiunate de Majest. Sa.

Dupa ace'a se autentic: procesulu verbalu alu siedintiei de asta-di, si cu acést'a siedinti'a se inchiaia la 1¹ d. m. Siedinti'a venitoria se va tiené in 10. ianuaru, 1871.

Fara de banca nationala-populare de creditu cu filiale, ajungemu toti la sapa de lemn.

De langa Somesiu, 6. dec. 1870.

De unu tempu incoce, caletorindu mai prin tote partile Transilvaniei si Ungariei, am aflatu, câ poporulu romanu seracesce pre di ce merge; vedu cu multa dorere, câ inteliginti'a nostra, pan'acum'a, n'a facutu nece unu pasiu in interesulu materiale alu poporulu nostru Romanu, si me temu câ, daca vomu fi si in venitoriu cu atâta nepasare ca si pan'acum'a, pamentulu, ce poporulu nostru lu posiede inca asta-di, va trece in mâne straine; si apoi scimu, câ celu ce nu are pamentu, nu are nece patria; atunci vomu fi mai multu decatu asta-di priviti ca straini in patri'a ingrasata, de nenumerate ori, cu sangele parintiloru si protoparentiloru nostri. Mi ieu dara libertatea, in interesulu starei materiale a poporulu nostru, a atrage atentiunea barbatiloru nostri ca, dupa-ce in cele politico-nationali suntemu atatu de nefericiti, sè incepa cu ide'a infintiarei unei banci populare de creditu cu filiale prin comitate, districte si scaune, ca sè scapamu d'in ghiarele usurariloru. Indesiertu vomu incepe cu idee mari, precum: academia, teatru nationalu, scole gimnasiali, de comerci si industria, daca nu ne ingrigim si de bunastarea materiala a poporulu nostru; ideele frumose si salutare voru remané pentru totu-de-un'a numai idee, daca nu avem mediu-loce materiala a le poté infintiá. Fara avere, nu va insintá nece cultur'a nostra nationala, si unde nu este cultura nationala, nu va fi nece vietia politica-nationala, si, in urma, dupa-ce vedemu mai alesu si intentiunile periculoase ale in miciloru nostri seculari, nu ni va remané alta-ce decatu ca, d'in lips'a starei materiale a poporulu nostru, parte sè devenim sclavi ai statului, parte sè devenim era-si jobagi ai aristocratiei magiare si a evreilor.

Cu indulgentia OO. cetitori, voi sè aretu in scurtu, cum va deveni partea cea mai mare a poporulu nostru iobagi evreilor.

Unulu d'intre mediu-locele cele mai degiositorie cari se afla in mânele evreilor, este beutur'a. Prè bine scimu urmările cele triste ale beuturii; adaugu inca aci, câ de unu tempu evreei s'au immultitu de minune, d. e., in Marmati'a, in comun'a Visieulu-de-susu, intre 2700 suflete sunt 1300 evrei; in comun'a Borsi'a sunt la 2000, in comun'a Strimtur'a preste 600, si asié mai departe, in câtu pre totu omulu nepreocupatu lu punu la cugete seriose pericolele, de cari este amenintiatu poporulu nostru atatu in prezentu, câtu, mai alesu, pre venitoriu, câci vedemu d'in esperintia, câ evreei, in tempu de unu anu, duoi, desí au fostu goli ca napulu, candu au intratu in vr'una comuna romana, devinu proprietari de pamenturi, caus'a acestui reu este câ tieranulu romanu necultu bè fara campetu si se face detoriu câte cu 20—30 pâna la 50 fl, la anu, neavendu de unde imprumutá decatu era de la evreei ori alti usurari mari. Si unde duce acést'a? Eu sciu casuri destule, câ bietulu omu a imprumutatu 24 fl., dupa cari a solvit pre tota lum'a usura 2 fl. 40 cr., si asié pentru unu anu 28 fl. 80 cr., prin urmare cu finea anului, in locu de 24 fl., a debutu sè solvesca 52 fl. 80 cr., si, in tempu de 2—3 ani, mos'a bietulu romanu devine instrainata d'in cauza, câ nu a avutu de unde sè imprumute bani cu 8 séu 10%, ci numai cu 40 séu 80%. Daca amu

fi avutu noi banca generala de creditu cu filiale, câte mi de jugere de pamentu amu avé. noi asta-di mai multu!

Asin poté aduce esemple nenumerate d'in mai multe comune, unde evreii dispunu pân'acum'a de 4—16 omeni, pre cari i-au desbracatu d'in tote, si acuma sunt iobagii loru.

Unii Domni cetitori voru cugetá, pote, cá este usioru a vorbi si serie, sè infintiamu banca de creditu cu filiale, dar' spre acestu scopu se pottesca parale multe, si apoi unde sunt paralele? Respinsulu este usioru: banca populara de creditu potemu infintia emitendu actiuni; parale inca avemu destule, dar' nu le scimu intrebuintia pentru noi si binele nostru, ci numai pentru straini, — d. e., de câte dieci si sute de mii dispunu ore ordinarietele romane d'in Transilvani'a, Banatu, Ungari'a si Bucovin'a, afara de fondurile Babiane, Romantiane, etc., d'in cari partea cea mai mare sunt date pre la caselle de pastrare unguresci si sasesci, câte cu 4 si 5°/₁₀. Apoi mérga câte unu bietu romanu a imprumutá; elu este respinsu totu-de-un'a; strainiloru se dau inse imprumutari cu 8°/₁₀ si apoi noi romanii suntemu siliti a imprumutá de la dinstii banii romaneseci cu câte 50—100°/₁₀.

Voru díce unii dora, cá nu se pote infintia una banca populara de creditu cu 2—3000 fl.; asié este, inse inainte de tote debue sè scimu, cá fondurile romaneseci, cari se manipuleza prin romani, se urca la 1 milionu florini, afara de ale privatiloru romani, cari inca se potu pune pâna la 600 mii floreni; daca nece atát'a capitalu nu ni va fi destulu, atunci potemu fi siguri, cá una banca romanesca de creditu, bine organizata, va avé totu-de-un'a creditu la una banca d'in strainetate, de unde, fara greutate, va poté trage capitale cu 3 sèu 4°/₁₀; ori, daca nu voimu a ne face de lucru cu strainii, — tocma cetii cá, in Romani'a, mai multi barbati, fara osebire de partide, vreu se infintiedie una banca generala sub numire de: Dacia, alu carei-a capitalu are in subscrierile de pân'acuma cifra de 2.000.000 franci, — sè ne punemu in contielegere cu acei barbati, si, fara de nece una greutate, cátu mai ingraaba amu poté salutá unu institutu curatu nationalu si unu medilocu, prin care amu scapá barmu in viitoriu d'a ne arunca in braciile usurariloru, cari ne ducu pre toti la sapa de lemn. Apoi, fia resiedintia baneci de creditu in Romani'a, fia in Transilvani'a, Banatu, Ungari'a ori Bucovin'a, este totu un'a, numai sè avemu banca de creditu populara.

Vine intrebarea, cine se iè initiativ'a? Eu nu voiu sè preocupu pre nimenea, ci credu, cá ar' fi mai cu efectu, daca in tote comitatele, districtele si scaunele, s'ar' tiené adunári de inteliginti, cu care ocaziune sè se aléga 2 sèu 4 barbati de incredere, si acesti-a sè se puna apoi in contielegere pentru a determiná, unde ar' fi mai cu scopu a conchiamá la una Conferintia pre barbati, cu anima si devotati binelui comunu, d'in Transilvani'a, Banatu, Ungari'a si Bucovin'a; eu credu, cá s'aru aduná d'in tote partile, vedendu necesitatea infintiarei unei baneci de creditu; cu ace'a si ocaziune s'aru debate si modalitatea compunerii statuteloru, cari sè fia correspundietorie starei nostre materiale.

Unu caletoriu.

Gherla, 18. dec. 1870

(Consistoriu plenariu. — Comitatu comitatensu. — Senatu scolasticu comitatensu.)

Ordinariatulul gherlanu a convocatu pre 24 novembre a. c. consistoriu plenariu, va sè díca pre toti asesorii locali si esterni, cari au votu in siedintiele consistoriului diecesanu. Afara de asesorii locuitori in partile Ungariei d'ntre cari forte putieni s'au infatfiasatu, cei-alti toti au participatu la consultările consistoriului. Acestu consistoriu, a carui-a convocare a fostu dorita si solicitata de toti credintiosii basericei gr. cat. d'in dieces'a Gherlei, s'a ocupatu de cestiuni importante, si anume a indreptatu una reprezentatiune cátra Majestatea Sa Domnitoriulu, in care se cere dreptulu de alegere pentru dieces'a Gherlei si, spre inaintarea acestei reprezentatiuni, a alesu una deputatiune de trei membri in persoanele Dloru Ștefanu Biliu, canonicu, Demitriu C. Coroianu, vicariulu Silvaniei, si Alimpiu Barboleviciu, v. archidiaconulu tractului Giulei. Acesta deputatiune se afla acum in Pest'a, unde se va nesuf a coresponde misiunei sale. Una a dou'a reprezentatiune, indreptata de consistoriulu plenariu Domnitoriulu nostru, este in caus'a convocarei Congresului provincialu gr. cat., fiindu recercate si cele-lalte ordinariete gr. cat., ca sè face asemenea. Nu e de mai putiena importantia neci una alta decisiune a Consistoriului plenariu, prin carea s'au restituitu forurile protopopesci in cause matrimoniale si disciplinarié, cu restringerea inse ca, pentru delaturarea abuseriloru posibili, sentintiele aduse de forurile protopopesci, ca instantia I., sè se subscerna Consistoriului diecesanu spre aprobare. Fiind-cá, in partile Ungariei, institutiunea forurilor protopopesci nu a existatu inainte de incorporarea parochieloru de acolo cátra dieces'a Gherlei, s'a provocatu protopopiatele ungurene a se dechiará, cá vreu a introduce si acolo institutiunea acest'a? La casulu contrariu, Consistoriulu subalternu, alu carui-a presiedinte e vicariulu Marmatiei, va resolvi de

acum inainte ca instantia I. causele tienetorie de forurile protopopesci in Transilvani'a. Afara de acest'a, Consistoriulu plenariu a mai vorbitu despre caus'a scoleloru confesiunale si despre tienerea unui sinodu diecesanu constatoriu d'in prenti si mireni, inse in acésta privintia nu a statoritu nemica. Pentru ce? Nu scimu.

In 12. dec., Comitatu comitatului Dabáeci si-a tienutu siedintia sa treilunaria, alu carei-a obiectu mai importantu a fostu intrebarea resiedintiei judecatoriei comitatului. — Scimu, cá comisiunea de 25 a dietei Ungariei, pentru comitatulu Dabáeci nu a primitu de resiedintia cetatea Gherlei ei, in privintia judecatorésca, comitatulu nostru devine impartitu intre judecatoriele Clusului, Desiului si Bistritiei. Procederea acest'a a comisiunei de 25 a amaru aduncu pre toti locuitorii comitatului Dabáeci; pre magiari, pentru cá de acum inainte Dabáeci, in privintia judecatorésca, ar' fi numai unu conceptu geograficu; pre romani, pentru cá cercurile adnessate Clusului, etc., prin comisiunea de 25, sunt in mai mare departare de judecatoriele noue decâtu cum eráu de Gherl'a, si, afara de acest'a, unu numeru frumosielu de inteliginti s'ar' departá d'in Gherl'a la organizatiunea cea noua, si asié, romanii d'in tempu in tempu aru deveni totu mai izolati unulu de altulu; armenii se amarescu, pentru cá legislatiunea nu dá judecatoria Gherlei, de-si ei (armenii) au fostu totu-de-un'a de a laturea cu magiarii, si de-si armenii oferescu localitati gratuite pentru judecatoria. Comitatu a decisu a se tramite Corpului Legislativu una reprezentatiune, in care se roga, ca pentru comitatulu Dabáeci sè se conceda una judecatoria cu resiedintia in Gherl'a. Afara de reprezentatiunea acest'a, comitatu a alesu una deputatiune constatoriu d'in trei membri, in persoanele DD. Iosifu Kety, consiliariu regiu si inspectoru scolasticu, Ios. Sombori, protonotariu, si Dr. Vasiliu Popu. Acesta deputatiune va merge, sub conducerea comitelui supremu, B. Danielu Bánffy, la Pest'a si va face toti pasii posibili la locurile competente pentru esoperarea unei judecatoriei pentru comitatului Dabáeci.

Dupa-ce s'au incheiatu siedintiele comitatului comitatensu, la 4 ore dupa media-di membrii senatului scolasticu s'au intrunitu in siedintia spre a se consultá despre starea scoleloru de pre teritoriulu comitatului Dabáeci. D'in acésta siedintia am de a insemná, cá senatulu scolasticu a recunoscutu cá, dupa-ce in comitatulu Dabáeci nu sunt scole comunali de stat, private, etc., acestu senatu nu are nemicu de lucru, fiindu cá statulu eseriteza dreptulu sèu de inspectiune suprema fatia cu scolele confesiunale, singuru prin inspectoratul scolasticu. D'in acestu incidentu, majoritatea membriloru senatului a decisu ca, in una reprezentatiune indreptata cátra ministeriulu de culte si instructiune publica, sè face atentu pre guvernú cá, aflandu de treubintia a propune dietei schimbarea legii scolastice d'in 1868, sè se deé senatulu scolasticu comitatensu mai mare sfera de activitate.

Napocanu.

Romani'a.

Adunarea Deputatiloru.

Siedintia de la 30. novembre 1870.

Siedintia se deschide la una ora d. m.

Presiedintia dlui G. Costaforu, presiedinte, apoi a dlui Leca George, vice-presiedinte.

Se aproba sumarulu siedintiei precedente. — Se citeceu comunicările ordinarié.

Presiedintele mentioneaza cá, in urm'a incetării d'in vietia a dlui I. Beldimanu, colegiulu se declara vacantu. Conformu votului camerei, vice-presiedintele I. Florescu si cestorii au asistatu la acésta ceremonla funebra, de-si nu se vede in monitoru nimicu despre delegatiunea camerei. — Guvernulu declara, cá se va face rectificarea cuve ita. — Se citece ordinea d'flei. Presiedintele aduce aminte, cá comisiunile de pensiuni, comisiuni, etc., nu sunt inca alese.

D. Ministru de resbelu citece mesagiulu, prin care se inainteza proiectulu de lege pentru unu contingentu de 12,330 omeni d'in class'a anului 1871.

Se decide a se ascultá desvoltarea interpelării d. Agarici.

D. Agarici, luandu cuventulu, aréta, cá interpretarea legii de a plati patente pentru vite este pre largu facta de d. ministru de finantie. Proprietarii de mosie se impun la patente si pâna si locuitorii de prin sate sunt impusi. Candu a vediutu controlorii prin sate, a crediutu cá e una statistica, care se face. In urma, toti locuitorii, cari aveáu preste 50 oi, erau supusi la patenta. Acésta e una eroare de interpretare. Dsa citece legea pentru patente, prin care se specifica, cá proprietarii ce au, intretienu si ingrasia vite, nu potu fi supusi la patente. In Moldov'a nu pote locuitorulu sè-si cultive tierin'a fara multe vite, multe oi, etc. Sunt proprietatii apoi, unde nu se facu alte explotari de cátu de vite, alu caroru comerciu utilinesce agricultur'a. Ei bine, tota lumea a devenitu cu modulu acestu-a patentara in Moldov'a, arendasii, proprietarii, satenii. Arendasii plate-

scu dejá una patenta pentru profesiunea de arendasii; daca ar' fi sè mai platéscu si pentru vite, ar' fi sè fia supusi la 2 patente. Numai negutiatorii de ciredi trebuescu supusi la plata de patente. — Acum remane a se vedé, ce se face cu cei de la cari s'au luat bani pentru patente.

D. C. Gradistenu, ministru de finantie, respunde cá, in virtutea legii de patente, se impun la patente negutiatorii de vite, cei ce au turme, cei ce ingrasia vite, etc.

Unu referatu alu prefectului de Ilfov aréta, cá sunt in comune una multime de locuitori ce facu negociu cu vitele. In urm'a acestoru-a, ministerulu a luat otarirea d'a se asimilá speculanti de vite cu cei ce au turme, si a se supune la tacsu de 100 lei; cei ce au preste 50 vite mice, se voru asimilá cu vendietorii de vite mari, si locuitorii ce au vite mice si putiene, voru fi aperati de plat'a de patente. Constatarile sunt deficele si cestiunea e delicata; nu se scie daca arendasiulu nu si-pote rearendá mosia si sè devina negociatoru de vite. Mesurele acestea d-sa le-a gasitu luate si le-a manutienutu, cá-ci erasu in avantagiulu fiscalu; daca inse camer'a crede d'in contra, n'are de cátu se deé unu votu in sensu contrariu.

Se cere inchiderea discusiunii.

D. D. Tacu combate inchiderea discusiunii, cá-ci guvernulu a facutu calcári de lege, a estu d'in constitutiune printr'una interpretare arbitraria, si acum camer'a sè inchida discusiunea?

Discusiunea se continua.

D. Ovidu Rudenu opina, cá misiunea mandatariloru locuitoriloru este d'a miciorá dările progresiste. Dá diferite relatii, si conchide a se votá desfiintirea acestoru dări pentru vite.

D. Ministru de finantie opina a se inchide discusiunea, cá-ci a intielesu spiritulu camerei: tote temerile camerei potu fi respite si va luá mesurile necesarie, in urm'a unui votu. Cátu despre calcările de lege cu care se amenintia, dsa nu e vinovatu, cá-ci mesurile erau luate candu a venit. Aceste mesure, anulu acestu-a nu se potu desfiintiá, cá-ci s'ar' perturbá lucrările ministeriului de finantie.

Se citece una propunere d'a se trece la ordinea d'flei, in urm'a explicariloru date si a recunoscerii, cá interpretarea legii a fostu rea.

Presiedintele aréta, cá propunerea, fiindu privitoria la lucrári, trebuie tramisa in sectiuni. — Ministerulu de finantie cere a se sterge d'in motiune cuventulu de „interpretare rea“, cá-ci ar' avé aerulu, cá dea dá blamu fostiloru ministri.

Se citece una noua propunere ca urmare la ace'a a dlui Agarici, ca guvernulu sè despagubéscu pre cei de la cari s'au luat tacsu in modu ilegalu.

Dupa una discusiune de regulamentu, privitoria la motiunile de trecere la ordinea d'flei motivatu, la care ièu parte dnii Leonu Eraclide, Costaforu — care sustiene cá prin motiunile propuse se voteza legi intregu de despagubiri, etc. si cá nu trebuie, ca adunarea sè se precipite, si d. Ionu Campinenu, care sustiene sè se tramita propunerile la sectiuni, se cere d'in nouu inchiderea discusiunii.

D. Gr. Balanescu combate inchiderea discusiunii; d. C. Boierescu o sustiene.

D. N. Ionescu se mira, cum de se mai pune in indoiela, cá adunarea nu pote resolve una cestiune constitutiunale si de legalitate, ca cea de acum. Ministerulu declara, cá s'a calcatu legea, cá s'a luat bani de la locuitori pentru plat'a de patente pre vite, si, in faci'a acestoru declarári, sè nu oprimu noi pre ministru d'a nu mai calcá legea? Acestu cabinetu ne-a adusu in mesagiu cuvintele lui Montesquieu despre controlulu legiloru si despre aplicarea loru. Éta inse, cá acum amu surprinsu unu abusu de putere, facutu de cátra acestu cabinetu, continuatoriu alu unui abusu de putere precedente. Cetatiani s'au despoiatu fara lege, fara dreptu de avere loru. Faptulu este brutale, si nu lu vomu opri? Financiele stau reu, se díce... Scimu noi ce va sè díca ast'a. Intielegu interpretare, controversa, dar' unde? In acésta cestiune practicata de 7 ani? Unu prefectu se preambila prin districtu si afla una materia imposabile!... Acestea sè se petreca d'incolo de Dunare, nu aci. Unu prefectu se preambila prin districtu, gasesce una materia de impusu, si de aci totu mecanismulu administrativu in miscare!... D. ministru trebuie sè fia alaturea cu noi intru a protestá in contra sistemii, ca subalternii sè conduca pre superiorii loru. Ministerulu nu nega faptul, cá s'au luat bani ilegalu. — Se face interpelare si adi ce se díce? Cá legea de contabilitate se opune a se restitui banii luati in contra legii. Dar' care lege de contabilitate d'in lume prescrie pastrarea unoru bani luati ilegalu?

Agricultur'a trece de la plugaria la cultur'a vite-loru. Tierile civilisate sunt nu cele ce facu numai agricultur'a, ci si comerciulu de vite. Nu mai insistu in aceste apretiiári, cá-ci me temu, cá d. ministru de finantie mi-va díce cá i-facu cursu de economia politica. Ce trebuie sè face ministeriulu, ca sè satisfacá interesele locuitoriloru violate, opiniunea publica indignata, si legea calcata si despretiuita? Sè face a mende onorabile, ca unulu ce a luat asup'a sa erorile predecesoriloru sèi. D. ministru

dă din capu. Adunarea ve va face inse să ve plecati capulu, dloru ministri. Nu vreti să ve supneti, nu vreti să ve mai immuiati temperamentulu. Dar' atunci ce va dîce Montesquieu? (Aplause). Insultati umbr'a ilustra a acestui mare legistu si celebru cugestatoriu (aplause). D. ministru de finacie e forte irritable si promptu in resolutiuni. Dar' candu resolutiunea e rea, de ce să nu vina să consulte a supr'a-i si pre reprezentantii natiunei si să-si marturisca eroarea, candu va fi eroare?

D-sa nu aproba de cătu una ordine de dî motivata: că adunarea impune ministrului să intre in legalitate, cu toate consecintiele sale. Vomu intimpină obstacule de temperamentu si formalitati, acestea cu toate astea nu ne voru impedeacă d'a face pre d. ministru să intre in lege.

D. ministru de finacie areta, că agasitu dejă mesurile luate si, cum a vedutu că vinu plangeri, a cerutu lamuririle servitiului respectivu. N'a negatu faptul nici dlui Agarici, nici aci nu lu nega. N'a fostu desceptatu de nici una obiectiune: candu a vedutu plangeri, le-a satisfacutu. Unde sunt aci calcările de lege? — Deci conchide in sensulu d'a se améná cestiunea.

Siedinti'a se propune a se suspende pre 5 minute. — Proteste. — D. Gheorghiu: Să se constate, că ministrii au fugitu. — Voci: Nu ceremu suspenderea siedintiei.

Sgomote. Siedinti'a se suspende in neregula.

La redoshiderea, domnulu Const. Bosianu, luandu cuvintulu, spune că nu e de demnitatea camerei si de interesulu tieriei a tratá asemenea grave cestiuni in modu indirectu. — A fostu rea credinti'a? S'o spunemu curatu. Care e faptul? Legea a fostu interpretata in modu gresitu, nu mai e indoieala. In doue moduri se exploata pamentulu: vitele inse sunt instrumentele exploatoare, una-data ce proprietarul platesce una patenta, una data ce elu are pamentu pre care să exploate vite, nu mai pote plati taca. Daca inse se face comerciul — ori care arn fi numerulu viteloru — atunci trebuie a se plati patenta.

Se cere inchiderea discutiei. — Punendu-se la votu, se primesce. — Se citește propunerea: „ascultandu pre d. ministru de finacie, care recunoscă că s'a datu una rea interpretare legii patenteloru, promitiendu indreptare, etc., camera trece la ordinea dîlei“; apoi urmarea sa d'a se restitui banii luati ilegale.

Se pune la votu si se primesce cu unanimitate.

La ordinea dîlei e interpellatiunea dlui N. Blarembergu despre căile ferate Strusberg, prin carea dlui Blarembergu intreba pre ministrulu de lucrări publice, dacă este dispusu a primi aceste lucrări in starea viioasa de astadi, in care o cunoșce d-sa? — Dlu ministru de lucrări publice, G. Cantacuzinu, raspundendu la această interpellatiune, spune, că guvernulu nu va primi lini'a de feru a companiei Strusberg decâtu candu va fi gata, conformu concessiunei.

Dupa ace'a se eschă una dezbateru mai lunga, la carea participara mai multi deputati, si, in fine, se cere inchiderea discutiei. — Punendu-se la votu, majoritatea primesce inchiderea discutiei.

Siedinti'a se inchiaia la 5 ore.

Estrasu d'in „Romanulu.“

VARIETATI.

* (Dlu Ionu Porutiu) va intră in arestulu magiaru d'in Vatiu, conformu procesului verbalu, dto 22 c., luatu inaintea presiedintelui tribunalului de pressa, in 27 c., adeea marti-a viitoria.

* (Libertatea prusiana.) Imperiulu germanu hohenzollernianu si-a inaugurata er'a noua prin una fapta, prin unu atentatu dictatoricu si insultatoricu. Representantii poporului Bebel si Liebknecht fure aruncati in temnitia, fiindu-că au cutezatu a-si radica vocea in camera contra continuarei rebelului in Franci'a; fiindu că au cutezatu a dîce, că de la catastrofa de la Sedan incoce rebelulu actualu nu mai are ratiunea de a fi si, prin urmare, trupele germane trebuescu rechiamate a casa. — Foiele prusesci dîcu inse, că acesti barbati curagiosi ar' fi comisii crim'a de lesa-Maiestate, dar' nu spunu, in ce modu si candu. De altminteles acest'a nu trebușe să o scia tota lumea, este de ajunul, dacă o scie Bismarck.

* (In causa congressului gr. cat. romanu.) Consistoriulu plenariu, tînutu la Gherla in 24. novembre, a alesu una deputatiune pentru a intrevini la guvernulu in causa alegerei unui episcopu la Gherla si in causa tînerii unui congressu gr. cat. romanu. Acesta deputatiune compusa d'in canoniculu Biltiu, vicariulu Coroianu, protopopulu Barbulovicu, deputatulu Mihali, deputatulu Iosifu Popu, v. capitanulu districtului Naseudu, Porcius si proto-notariulu Florianu, fu primita, joi in 15. decembrie, in audientia de cătra ministrulu Eötvös, care promise, intocmai ca si deputatiunei oradane, că va studiá causa. Deputatiunea facu visit'a dupa acest'a si primatului Unga-

riei, carele inca promise, că in viitoriu si d'insulu va parteni dorinti'a romanilor de confessiunea gr. cat. „Fam.“

* (Posta romana.) Sub acestu titlu apare in Bucuresci una foia romana noua, carea in programulu convictiunilor sale ni spune, că este resoluta a sustiené cu demnitate si devotamentu una lupta energica pentru asigurarea intereseloru de existinta ale natiunei romane. „Posta romana“ se va ocupa de toate actiunile indreptate spre consolidarea natiunei romane, pre terenulu de politica, literatura, arta, industria, comerciul si economia natiunale, si va combate ori-ce tendintia de separatismu si discordia natiunale, cautandu, ca relatiunile romanilor să fia cătu mai intime si identice. „Posta romana“ va aparé, sub redactiunea dlui Iulianu Grozeșcu, de doue ori pre septemana, adica luni-a si vineri-a. Pretiulu abonamentului pentru Austri'a: pre unu anu 8 fl., pre siese lune 4 fl., pre trei lune 2 fl. Manuscriptele, abonamentele si insertiunile sunt de a se adresá la librari'a Juga et Comp., strada Lipsicani Nr. 18., in Bucuresci. — I dorimu succesu bunu si vietia indelungata.

* (In arsenalulu de rebelu d'in Woolwich) s'a pregatitu unu tunu gigantic care, de-si n'are greutatea tunulu Kruppianu, este inse de unu calibru mai tare. Acestu tunu este de 35 tone, 7 centime, greu (celu Kruppianu aproape de 40 tone greu) si arunca unu globu de 700 pundi; pentru una impletura ordinaria se receru 120 pundi icrba de pusca. Poterea acesui tunu nouu este atatu de mare, incatu pote strabate prin una lepede de feru de 15 policari (degete) de grosa; preste totu a costatu 2500 pundi sterlingi.

* (Una scena scandalosa.) In teatrulu „Calderon“ d'in Madridu s'a representatu in dilele trecute pies'a „Maccaroncini I.“, in carea fu insultatu ducele de Aosta, nou-alesulu rege alu Spaniei. Se scie inse, că ministrulu Prim are una garda secreta, constatatoria d'in una ceta de omeni perde-vera, carea se numesc „Partida de la Porra“ (band'a bataiiloru), si carea eserecita in Madridu una terore mare. Acesta banda, aproape la 64 insi, intră in teatru, in tempulu representarei piesei numite, navali a supr'a orchestrului si a scenei, franse scaunele, sparse mesele si instrumentele, rupse culissele, batu pre actori si incepu apoi a puscá cu revolvere intre spectatorii, cari o luara la fuga, care incatrau.

Invitatiune de prenumerațiune la foia politica septemnară „Der Osten“, care cu 1.ian. si-incepe anulu alu patrulea si, precum in trecut, asié si in viitoriu se va luptá pentru egal'a-indreptare a totoruru natiuniloru si pentru contielegerea poporeloru monarcei austriace. Abonati la diuariulu „Osten“ primescu regulatu in fia-care septemana unu suplimentu gratuitu, intitulatu „Das Wiener Sonntagblatt“, in care se voru publicá novelle, descrieri, anecdote, poesie, gaciture si charade cu cele mai pretioase premieri pentru deslegările succese. Pretiulu de prenumerațiune pre unu patrariu de anu face, d'impreuna cu costulu postale, numai 1 fl. 50 cr. v. a. Noii abonati pre una diumetate de anu primescu gratuitu romanulu: „Die Spione des Grafen Bismarck.“ Prenumeratiunile sunt a se face la administratiunea lui „Osten“, in Vien'a, Praterstrasse Nr. 50.

Sciri electrice.

Aten'a, 18. dec. Ministrulu Deligiorgis si-a datu demisiunea; noulu cabinetu s'a constituitu astu-feliu: Comonduros ministru-presiedinte si de interne, Christopolus de esterne, Botzares de rebelu, Petrachis ministru de cultu si instructiune si, provisoriu, de marina, Sotizopolus de finacie si Contostaolos de justitia.

Vien'a, 19. dec. „Presse“ anuncia, că cehii voiescu a replicá la scrisorea contelui Beust.

Berolinu, 19. dec. Adres'a Reichstagului s'a presentatu regelui in Versailles, cu care ocaziune regele dechiará, că va recunoscă chiamarea provedintiei intru restituirea demnitati imperatfei germane numai in dorinti'a unanimă a principiloru germani si a natiunei germane.

Constantinopolea, 20. dec. Se anuncia cu positivitate, că Egiptulu ar' fi urditu rebelliunea in Arabi'a; se dîce, că insurgentii dispunu de mai multu de 50.000 luptatori.

Berolinu, 20. dec. In cercurile bine informate se vorbesce, că Luxemburgulu va fi ocupatu cătu mai curundu. — Respunsulu guvernulu luxemburgianu la nota pruseca a sositu ieri aici; elu escusa casurile insirate de Pruei'a, fara inse de a le refutá. — Thiele dechiará reprezentiloru Austriei, Angliei si Rusiei, că Prusi'a va propune guvernelorulu lor formarea unui arbitriu, care să decida in afacerea Luxemburgului.

Hamburg, 20. dec. Cetătile Hans'a si ducatele primira ordinu de la comandantele lor, ca să tramita, fara aménare, in Franci'a fetiorii, despre cari potu dispune.

Bordeaux, 20. dec. Laurier combate in unu cerculariu scirile malitose respandite, si dîce: Pusetiunea francesiloru la Parisu si la Loir'a este buna, si, dacă resistinti'a natiunale nu se va impedeacă prin una slabire neexplicabile, avemu convingerea firma, că or'a resplatirei e aproape.

Constantinopolea, 20. dec. Legea despre armarea generale e gata; armat'a constá in tempu de pace d'in 300.000 fetiori, ér' in tempu de rebelu d'in unu milionu. — Siciculu Assyr a ocupatu acú patru cetăti.

Berolinu, 20. dec. „Köln. Ztg“ anuncia că, la intrebarea papei, dacă cabinetulu d'in Berolinu s'ar' invoie, ca elu, pap'a, să se asiedie in Prusi'a, arci-episcopulu Ledochowsky, prevenindu cabinetului, i-a respunsu, cum că se pote asiedia in Colonia séu in Fuld'a.

Londra, 20. dec. „Daily News“ dîcu: Parisulu se pote sustiené, prin una buna economie, până in aprile. — Guvernulu britanicu n'are deo-camdata nice una sperantia, că se va poté pune capetu rebelului prin armistitiu, congressu séu conferintia. — Conventiunea preliminară d'intre Rusi'a si Turci'a se va publicá cătu de curundu.

Bordeaux, 20. dec. „Journal officiel“ de la 15. decembrie aduce, intre scirile d'in Parisu, una publicatiune a guvernului pentru aperia natiunale cătra locuitorii d'in Parisu, in care se dîce, că cantitatea panei de vendutu nu se va micșiorá, ci se va schimbá numai calitatea ei. Se va vinde numai pane negra, de una calitate egala pentru toti consumatorii, fara exceptiune. Carnea inca nu lipsesce, ea se va impartí in fia-care dî in scaunele municipalitati totu in cantitatea de până acum. Panea si carnea, bas'a nutrimentului, sunt asigurate. Publicatiunea dîce mai departe: Pusetiunea este deci multumitoria, ba, s'ar' poté dîce, neacceptata, dupa unu asediu de trei lune. Acest'a se pote multumi numai intieptivnei si patriotismului poporatiunei. Amu juratu, că nice unu sacrificiu nu ni va fi pre-mare pentru salvarea patriei, si prin linisce si veghiare vomu ajunge si acelu momentu.

Vien'a, 21. dec. Scirile d'in Versailles spunu, că bombardarea Parisului se va incepe, indata-ce se va fi procuratu munitiunea trebuintiosa. — In unu balonu, care a caditu la Heilbronn (in Nassau) s'a aflatu una epistola a lui Trochu, in carea Gambetta este avisatu despre una erumpere mare.

Vien'a, 21. dec. Franci'a va participá de siguru la conferinti'a d'in Londra. — Afacerea Romaniei se considera in cercurile diplomatice de una scornitura, si cu osebire se combate existinti'a vre-unei intrige prusesci.

Vien'a, 22. dec. Asta-di se incepu in Londra preliminariele in cestiunea Marei-Negre. Conferinti'a se va deschide in 8. ianuaru. Franci'a inca va fi reprezentata. Contele Schweinitz a anuciatu una depesia pruseca d'in Versailles.

Constantinopolea, 22. dec. Rescol'a arabica iè dimensiuni totu mai mari. 6000 fetiori s'au tramis la Iemenu. — Insurgentii mergu spre Mecca si Medin'a. Murus-Pasi'a va representá port'a in conferintia.

Proprietariu si editoriu **ALES. ROMANU**

Redactoru respund. interim. **Dr. IOS. HODOSIU**

Banc'a de asigurare reciproca generale „Transilvani'a“ in Sabiiu

a infintiatu in Timisor'a una directiune districtuale pentru comitatulu Timisiului, Aradului, Torontalului si alu Carasiului d'in confiniulu militaru romanu si germanu-banatianu.

Subsemnat'a directiune districtuale are deci onorea a aduce la placut'a cunoșcintia a onorab. publicu, că cu 1. decembrie a. c. si-a inceputu functiunea, si totu-odata a invitá la asigurări de vietia, focu si transporturi pentru cele mai ieftine premie.

Directiunea districtuale a baneci de asigurare reciproca generale „Transilvani'a.“ Timisor'a, in 7. decembrie 1870.

Alexandru Roth.
Biuroulu: Fortaretia, strada Einhorn la sticla de anru (zur goldenen Flasche), parterre.